

१ Friendly inquiry after family affairs (condolence, congratulation &c.). -२ A bone; 'अस्थि कुल्यं स्यात्' Ratna.; Mv. 2. 16. -३ Flesh. -४ A winnowing basket. -त्या १ A virtuous woman. -२ A small river, canal, stream; कुल्याम्भोभिः पवनचप्तैः शाखिनो वौतमूलः S. 1. 15; कुल्येवोशानपादपान् R. 12. 3, 7. 49; U. 3. 23, शाल्यर्थं कुल्याः प्रणीयन्ते Mbh. on P. III. 6. 50. -३ A dike, trench. -४ A measure of grain equal to 8 dronas.

कुलकः A cymbal. -२ Beating time in music.

कुलटः Any son except own, an adopted son. -दा [कुलाकुलान्तरं अटति शकन्वादि P. VI. 1. 94 Var.] An unchaste woman; उच्छिन्नाश्रयकातरेव कुल्या गोत्रान्तरं श्रीर्गता Mu. 6. 5; Y. 1. 215. यथेष्टु चेष्टन्ते स्फुर्यकुचतया: पश्य कुल्यः Udb. -Comp. -पतिः a cuckold.

कुलंत्थः A kind of pulse; Mb. 13. 111. 71. -तिथिका A blue stone used as a collyrium.

कुलहण्डकः An eddy.

कुला f. Red arsenic (Mar. मनशीळ).

कुलाटः A kind of fish.

कुलाश्चुता A bitch.

कुलाभिः m. a. A treasure.

कुलायः, -यम् १ The nest of a bird; कूजक्कान्तकपोत-कुक्कुटकुलः कुले कुलायदुमाः U. 2. 9; N. 1. 141. -२ The body; त्वदनुपथं कुलायमिदमात्मसुहप्रियवत् (चरति) Bhāg. 10. 87. 22, प्राणेन रक्षन्नवरं कुलायम् Bri. Up. 4. 3. 12. -३ A place or spot in general; विश्वभरकुलाये तं न पश्यन्ति Bri. Up. 1. 4. 7. -४ A woven texture, a web. -५ A case or receptacle. -Comp. -निलायः the act of sitting in a nest, hatching, brooding; खगकुलाय-कुलायनिलायिनाम् Sī. -स्थः a bird.

कुलायिका A. bird-cage, an aviary, dove-cot.

कुलालः [U. 1. 117.] १ A potter; ब्रह्मा येन कुलालविनियमितो ब्रह्माण्डभाण्डोरे Bh. 2. 95. -२ A wild cock. -३ An owl. -ली The wife of a potter. -२ A blue stone used as a collyrium. -Comp. -चक्रम् a potter's disk; यथा कुलालचक्रेण ब्रमता सह ब्रमताम् Bhāg. 5. 22. 2.

कुलालिका An aviary.

कुलाहः A horse of a light brown colour.

कुलाहकः A lizard.

कुलिः A hand.

कुलिङ्गः १ A kind of bird, bird (in general); आशः पन्था: कुलिङ्गानां ये चान्ये धान्यजीविनः Rām. 4. 58. 24. -२ A kind of mouse. -३ A sparrow; कुलिङ्गशङ्कनौ राजनीडं शिरसि चक्रतः Mb. 12. 261. 20. -४ A serpent; 'कुलिङ्गो भूमिकूष्माण्डे मत्तङ्गजभुजङ्गयोः' Medini. पारावतकुलिङ्गाक्षाः सर्वे शूराः प्रसाथिनः Mb. 12. 101. 7.

कुलिजम् A measure; cf. P. V. 1, 55,

कुलिन्दः (pl.) N. of a country and its rulers.

कुलिरः, -रम् १ A crab. -२ The 4th sign of the zodiac, Cancer; see कुलीर.

कुलिशः, -शम् १ The thunderbolt of Indra; वृत्रस्य हन्तुः कुलिशं कुण्ठिताश्रीव लक्ष्यते Ku. 2. 20; Pt. 1; अवेदनां त्रु कुलिश-क्षतानाम् Ku. 1. 20; R. 3. 68; 4. 88; Amaru. 96. -२ Ved. An axe, a hatchet; रक्तांसीव कुलिशेना Rv. 1. 32. 5. -३ The point or end of a thing; Me. 63. -Comp. -करः; -धरः, -पाणिः an epithet of Indra; कान्तकुलिशकरवीर्यबलान् Ki. 12. 34. -नायकः a particular mode of sexual enjoyment. -शासनः An epithet of Śākyamuni.

कुली A wife's elder sister.

कुलीनक a. Of a good family. -कः A kind of wild kidney-bean.

कुलीनसम् Water.

कुलीरः, -रकः १ A crab. -२ The fourth sign of the zodiac, Cancer; कुलीरेऽन्युदिते रवै Rām. 1. 18. 15.

कुलीशः, -शम् Indra's thunderbolt.

कुलुकम् The fur or foulness of the tongue.

कुलुकगुञ्जा A fire-brand.

कुलूतः (pl.) N. of a country and its rulers.

कुलफः, -लफम् A disease. -लफः The ankle; अष्टीकन्तौ परि कुलफौ च देहन् Rv. 7. 50. 2. -Comp. -दम् a. reaching down to the ankle; Sat. Br. 12.

कुल्मलम् १ Sin. -२ The part of an arrow by which the head is attached to the shaft.

कुल्माषम् (-सम्) Gruel. -षः १ A kind of grain. half-ripe barley; स हेयं कुल्माषान्वादन्तं विभिष्ये Ch. Up. 1. 10. 2. -२ A hotch potch of half-boiled rice and pulse; Bhāg. 5. 9. 11. -३ A kind of disease. -Comp. -अभिषुतम् gruel.

कुल्लूकः N. of learned commentator on Manusmṛiti.

कुल्व a. Ved. Bald, bare.

कुल्वकम् Fur upon the tongue.

कुवम् १ A flower. -२ A lotus.

कुवमः The sun; कुलं कुलं च कुवमः Mb. 13. 93. 90.

कुवर See तुवर.

कुवलम् १ The water-lily. -२ A pearl. -३ Water. -४ The belly of a serpent.

कुवलयम् १ The blue water-lily; कुवलयदलस्त्रिघैरैर्दद्वै नयनोत्सवम् U. 3. 22. -२ A water-lily in general. -३ The earth (-m. also). -Comp. -आनन्द N. of a work on rhetoric by अप्यन्ना दीक्षित. -ईरः a king.